

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Nevşehir Asliye Ceza Mahkemesi'nin gerekçesi özetle şöyledir :

Özel bir Yasa olan 3005 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (A) ve (B) fıkraları hangi suçlarda ve bu Yasa'nın uygulanacağını belirtmektedir. Buna karşın aynı Yasa'nın 1. maddesinin (b) fıkrasında yer alan "Asliye teşkilatı olan yerlerdeki belediye sınırları içinde ve panayırılarda işlenen ağır ceza mahkemelerinin vazifeleri dışındaki meşhud cürümlerle ..." Türk Ceza Kanununun bir kısım maddelerinin ihlali nedeniyle "... meşhud olarak işlenen kabahatler hakkında takip ve duruşma bu Kanun hükümlerine tabidir." biçimindeki düzenleme eşitsizlik yaratmaktadır. Eşitsizliğin sınırları, belediye sınırları içinde ve dışında kalan yerler olarak gösterilmektedir. Panayırılarda işlenen kimi suçları işleyen sanıkların yargılanması belediye sınırları içinde olup olmadığına bakılmaksızın bu Yasa'ya göre özel bir uygulamaya bağlı tutulmaktadır.

Angarya niteliğinde bir çalışma düzeni, 3005 sayılı Yasa'nın 8., buna koşut olarak ta Talimatnamenin 29. maddesinde yer almaktadır. Bu kurallar uyarınca mahkeme, Cumhuriyet Savcısı tarafından çalışma günü bitmiş olmasına karşın, mesai saatleri dışında, örneğin bir tatil ya da bayram gününde göreve çağırabilmektedir. Büyük merkezlerde Yargıç, Cumhuriyet Savcısı, Zabıta Katibi ve hizmetlilere aylık çizelgelerle nöbet tutturulmakta, karşılığında bir ücret verilmemektedir.

Yasa'nın 12. maddesi uyarınca, mahkeme, sanığın isteği üzerine savunmasını hazırlamak için en çok üç gün süre vermektedir. Bu süre, sanığın savunma hakkını açıkça kısıtlamaktadır. Yargının en önemli ögesi olan savunma hakkının kısıtlanması Anayasa'ya aykırıdır.

Bir başka Anayasa'ya aykırılık, Yasa'nın 15. maddesinde görülmektedir. Bu maddeye göre, ceza işlerini gören Asliye Mahkemesi'nin herhangi bir nedenle çalışmadığı durumlarda, suçüstüne ilişkin duruşmayı, oranın asliye hukuk işlerine bakan mahkemesi görür. Sulh Mahkemelerinin göreceği suçüstü yargılaması Asliye Mahkemesinde görülebileceği gibi, Asliye Mahkemesinin çalışmadığı zamanlarda, bu işler Sulh yargıcı tarafından da görülebilir. Burada, madde metninde bir yazım yanlışının varlığından söz edilebilir. Yanlışlık, "mahkeme" yerine "yargıç" sözcüğü ile giderilebilir. Bununla beraber, ceza mahkemelerinin çalışmadığı durumlarda, yerlerine Asliye Hukuk Mahkemelerinin görev yapması, angarya özelliğini koruduğu için yine Anayasa'ya aykırı olacaktır. Bu husus, Talimatname'nin 38. maddesi gözönüne alınarak uygulanmamakta ise de, bazı merkezlerde hukuk yargıçtan nöbet listesine alınmaktadır. Böylece, mahkeme olarak olmasa bile, yargıç olarak uygulanmakta ve bir bakıma bağlı olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkartılmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanunu'nun 1/B., 8., 12. ve 15. maddeleri, Anayasa'nın 2., 7., 10., 18., 37., 38., 50., 115., 124., 138. ve 142. maddelerine aykırıdır, iptalleri gerekir."